

Lausunto

11.06.2021

Asia: VN/6181/2021

Pelastusalan tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toimintaohjelmaluonnos, tasa-arvoinen ja yhdenvertainen pelastustoimi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunto sisäministeriölle: Uskontojen yhteistyöstä apua myös pelastustoiminnassa

USKOT-foorumi edustaa viittä uskontokuntaa: kristinuskoa, islamia, juutalaisuutta, buddhalaisuutta ja mormoneja ja laajasti niiden eri suuntauksia. Yhteistyötä teemme muiden uskontojen ja uskonnottomien kanssa. Olemme yhteiskunnallinen toimija, emmekä harjoita uskontoa. Toiminnallamme edistämme yhteiskuntarauhaa.

USKOT-foorumin mielestä pelastustoimen toimintaohjelmassa on huomioitu suhteellisen hyvin eri väestöryhmät, ihmisten yhdenvertaisuus ja tasa-arvo. Foorumille tärkeää on onnettomuuksissa sujuva ja nopea yhteistyö uskonnollisten yhteisöjen kanssa. Pelastuslaitoksen henkilöstön diversiteetti lisää valmiuksia toimia erilaisten ihmisten kanssa.

USKOT-foorumi järjestönä ei ole uskonnollinen, vaan yhteiskunnallinen. Foorumi tavoittaa useiden uskontokuntien johtajistoa ja jäsenistöä nopeasti ja voi toimia yhtenä linkkinä pelastusalan ja uskontojen välillä. Foorumilla on oma kriisiviestintäsuunnitelma, jonka mukaisesti pystytään toimimaan tehokkaasti kriisitilanteessa. Toimintaa ohjaa erikseen nimetty kriisiryhmä. Kriisin tapahtuessa Foorumi on yhteydessä myös Foorumin ulkopuolisiin tahoihin.

Uskontojen huomioon ottaminen pelastustoiminnassa

Tietoomme ei ole tullut suuria epäkohtia suhteessa uskontoihin ja katsomuksiin. Toisaalta, verrattuna muihin Euroopan maihin, Suomessa ei ole ollut juurikaan väkivaltaa uskonnollisissa tiloissa ja tilaisuuksissa tai hyökkäyksiä niitä kohtaan. Satunnaista ilkivaltaa ja häpäisyä on ollut, mutta pahempiinkin tilanteisiin tulee olla varautunut.

Pelastustoimen tavoitteena tulee olla luonteva suhtautuminen uskontoihin ja varautuminen uskonnollisissa paikoissa tapahtuviin onnettomuuksiin tai väkivaltatilanteisiin. Yhteistyö uskonnollisten yhteisöjen ja johtajien kanssa on tärkeää onnettomuustilanteissa. Sitä tulee rakentaa ennakkoiden eli säännöllisellä yhteydenpidolla. Foorumi rakentaa arkisella työllään luottamusta ja pitää yllä yhteyksiä laajalti.

Pelastustoimen tulee rekrytoida nykyistä enemmän ihmisiä vähemmistöjen, erityisesti maahanmuuttajataustaisten parista. Heillä on usein huonoja kokemuksia viranomaisista lähtömaissaan, eivätkä tästä syystä helposti luota viranomaisiin. Myös naisia tulisi rekrytoida sekä kantaväestöstä että maahanmuuttajaväestöstä mahdollisuuksien mukaan. Virkapukuohjeissa tulee ottaa huomioon myös eri uskonnot.

Ehdotuksia kehittämistoimenpiteistä

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kanssa varautumistyötä on tehty monilla paikkakunnilla ja toiminta on ollut sujuvaa onnettomuustilanteissa. Vähemmistöuskontoihin kuuluvia ja ulkomaalaistaustaisia ajatellen on hyvä tiedostaa, että usein uskonnollinen yhteisö merkitsee verkostoja ja tiloja, joita voitaisiin hyödyntää yhteistyössä. Esimerkiksi yhteiset pelastusharjoitukset lisäisivät keskinäistä luottamusta ja sujuvoittaisivat yhteistyötä tositilanteessa.

USKOT-foorumi on varautunut kriisitilanteissa toimimaan tiedon välittäjänä ja ihmisten kokoon kutsujana. Jos onnettomuus liittyy uskontoihin, USKOT-foorumi tarjoaa viranomaisten käyttöön tietoa, verkostoja ja kokemusta.

Uskonnoista tulee puhua avoimesti ja asiallisesti. Uskontoihin liittyviä uutisia maailmalta kannattaa seurata. Suomessa on varauduttava vastaaviin tapahtumiin, kuten moskeijoihin, synagogiin ja kirkkoihin kohdistuviin hyökkäyksiin. Foorumin kanssa voisi miettiä yhdessä varautumista tilanteisiin.

Uskontokuntiin aktiivisesti kuuluvat ovat usein solidaarisia ja auttavaisia toisiin uskontoihin kuuluvia kohtaan. Jos on tapahtunut uskontoihin liittyvää väkivaltaa, useiden uskontojen johtajia voidaan saada koolle rauhoittamaan tilanteita. Tilanteiden jälkeisen turvallisuuden luomisessa uskontojen osuus voi olla merkittävä, kun johtajat yhdessä vakuuttavat, että uskonto ei hyväksy väkivaltaa. Tällaisesta toiminnasta USKOT-foorumilla on kokemusta.

Ehdotamme, että pelastusalan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyöryhmään nimetään henkilö, joka tuo työskentelyyn Suomessa vaikuttavien uskontojen yhteisen näkökulman.

USKOT-foorumin toiminnanjohtaja Katri Kuusikallio

USKOT-foorumin yhdenvertaisuus- ja tasa-arvojaoston puheenjohtaja Laura Maria Latikka

Kuusikallio Katri
Uskontojen yhteistyö Suomessa - USKOT-foorumi ry